

Родіонова О.Ю., Кац О.А.

УДК 65.014

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПІДТРИМКА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Постановка проблеми. Розвиток національних аграрних підприємств в умовах приєднання України до СОТ і активізація глобалізаційних процесів неможлива без їх фінансової підтримки за рахунок інвестиційних ресурсів. Кризові явища в світовій і національній економіках обумовили скорочення інвестиційних програм національних і зарубіжних інвесторів в аграрну галузь України. Кризовий характер сучасної економіки України обумовлює потребу національних аграрних підприємств у інвестиційній підтримки, яка сприятиме стабілізації та розвитку підприємств галузі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню організаційних аспектів управління інвестиційної привабливості підприємства присвячено праці багатьох вчених [1 - 4]. Однак, висвітлюючи різні аспекти інвестиційної діяльності, в роботах недостатньо уваги надано організаційним аспектам перетворення підприємства-реципієнта інвестицій в системі управління його інвестиційною привабливістю.

Метою статті є наведення результатів розробки заходів, спрямованих на здійснення організаційних перетворень підприємств-реципієнтів інвестицій в системі управління їх інвестиційною привабливістю.

Основний матеріал дослідження. Особливістю аграрної галузі є висока трудомісткість виробництва а також необхідність високої фондоозброєності підприємств. Слід також відзначити технічні особливості процесів, що відбуваються у виробництві, що характеризується значними виробничим періодом, обумовленим високим ступенем переробки продуктів аграрної галузі.

Планування здійснення значних витрат, висока залежність від ресурсозабезпеченості, в плануванні якій також існують значні складнощі, характерний для аграрного виробництва виробничий цикл, як наслідок знижують точність прогнозів.

Успіх в реалізації інвестиційного проекту залежить не тільки від аграрних, фінансових або інвестиційних технологій, важливе значення мають також управлінські технології. Від того, на скільки розвинені і на якому рівні взаємодії знаходяться вищезгадані технології багато в чому залежить успіх проекту. Важливість високого рівня розвитку і тісної кооперації аграрних, фінансових, технічних, інвестиційних і управлінських ресурсів виявляється в необхідності ефективного і гнучкого управління підприємством на всьому протязі його життєвого циклу. Основне місце в даній схемі відводиться менеджменту, який є зв'язуючою ланкою основних чинників. Управління інвестиційним проектом вимагає послідовної реалізації його функцій на всіх стадіях його життєвого циклу.

Істотною нестачою досвіду і знань вітчизняних кадрів в цій сфері може бути вірогідною причиною низької активності інвестиційних процесів в країні, що дає можливість зробити висновок про необхідність акцентування уваги на управлінському аспекті інвестиційної діяльності, найбільш доцільно здійснити який можна через розгляд управління життєвого циклу підприємства.

Від раціональності використання фінансових ресурсів залежить розвиток підприємства. При інтенсивному і нераціональному споживанні інвестиційних ресурсів, підприємство може залишитися без коштів, що стане бар'єром його розвитку. Раціональність споживання фінансових ресурсів залежить від управлінських технологій, що використовуються. Однак, раціональність споживання інвестицій залежить не тільки від аграрних, а й управлінських технологій. Від того наскільки пов'язані управлінські і виробничі технології, при розпорядженні коштами та розробці і створенні продукції, залежить фінансовий стан підприємства та його розвиток. Важливим є поєднання технологічних і управлінських технологій і вимог з функціями управління, що надає можливість управління інвестиційними потоками на всіх стадіях життєвого циклу підприємства. Поетапний розгляд всіх стадій життєвого циклу підприємства сприяє раціональному розподілу інвестиційних ресурсів і управлінню фінансовими ресурсами на підприємствах аграрної промисловості. Управління інвестиційними ресурсами за стадіями життєвого циклу підприємства вимагає послідовного впровадження його функцій на кожній стадії інвестиційного процесу і життєвого циклу підприємства аграрної промисловості. Незважаючи на те, що на підприємствах галузі є досвід роботи у інвестиційній сфері, його сьогодні недостатньо для досягнення високих фінансових ресурсів, через постійні зміни середовища. Проблема раціонального планування інвестицій на стадіях життєвого циклу підприємства з використанням всіх функцій менеджменту потребує постійного, послідовного та рівномірного вирішення, що можливо на підставі розвитку сучасних методів, підходів та інструментів. Тому доцільно реалізувати функції менеджменту у взаємозв'язку з етапами життєвого циклу інвестиційного проекту і підприємства. Життєвий цикл інвестиційного проекту аграрного підприємства складається з таких стадій як: попередня, основна, заключна. На кожній стадії життєвого циклу інвестиційного проекту доцільно реалізувати функції менеджменту, що дозволить найбільш ефективно використовувати інвестиційні ресурси підприємств аграрної промисловості.

На попередній стадії вітчизняні інвестори надають особливу увагу визначенню термінів окупності, прибутковості вкладень, тобто простежується акцент на фінансові показники і не враховується чинники формуючі їх. Під ними розуміється кон'юнктура ринку, споживацькі переваги, державна політика відносно регулювання діяльності підприємств аграрної галузі і загалом всього бізнесу. Це вимагає більш детального розгляду попередньої стадії життєвого циклу інвестиційного проекту і її складових: стадій збору інформації, концептуальних і технічних розробок, формування організації і підготовки.

Стадія збору інформації засновується на визначенні ринкових і правових вимог до підприємств аграрної промисловості. Метою цієї стадії є первинний збір та обробка інформації для формування первинних висновків про перспективи майбутнього інвестування. Ця стадія передбачає обов'язкове проведення збору інформації і урахування ряду факторів: попит споживачів, ситуація на ринку ресурсів, правові обмеження галузі, свобода виходу на ринок, здатність екологічно чистого виробництва. Зіставляються економічні, технічні, функціональні, екологічні й інші якості виробів, і тільки потім приймається остаточне рішення про створення підприємства і початок виробництва.

На стадії концептуальної і технічної розробки майбутнього виробництва відбувається формування концепції майбутнього виробництва, формується ідеологія підприємства, принципово важливі моменти його існування. Все це надалі ув'язується з технічними можливостями, в аналіз яких входить: аналіз матеріалів, енергії і норм на виробництво, розрахунки параметрів викидів підприємства аграрної промисловості при створенні виробів, і вплив самих виробів на навколишнє природне середовище; впровадження ноу-хау у виробництво і створення якнайбільш оптимальної схеми виробництва.

Цей аналіз необхідний для забезпечення мінімізації витрат у виробництві, покращення якості продукції та її функціональних характеристик, також забезпечення безпеки виробу, процесу його виробництва, ефективних дій підприємства на випадок аварійних ситуацій.

На стадії формування підприємства відбувається визначення завдань, які належить вирішувати в процесі функціонування підприємства і формування адекватної потребам їх рішення організації.

На стадії підготовки відбувається організація виробництва, монтаж аграрних потужностей, пусконаладочні роботи, наладка технічного процесу і інші процеси, пов'язані з підготовкою до початку виробництва на підприємстві

Основна група стадій ґрунтується на планових показниках і нормативах попередньої групи стадій, тому на всіх етапах даних стадій повинні досягатися нормативні показники. Відхилення від нормативних показників свідчать про недостатність організації, ресурсного забезпечення, безпечності процесів, зацікавленості персоналу і інших факторів, які потребують вивчення і аналізу. Ретельному контролю повинні піддаватися всі параметри характеризуючі роботу підприємства.

На основній групі стадій відбувається безпосереднє функціонування підприємства і реалізація інвестиційного проекту. Ефективне управління підприємством відповідно до планових нормативів і прогнозів можливих змін зовнішніх чинників є основним ресурсом сприятливої реалізації інвестиційного проекту. Підготовлене на попередній стадії виробництво, налагоджене ресурсозабезпечення, зібрані дані про стан ринку і спрогнозовані значення його змін мають властивості до розбіжності з плановими показниками і саме тому успіх інвестиційного проекту перш за все залежить від адекватного управління підприємством в умовах зміни визначаючих роботу об'єкту показників, що виявляється в реалізації функцій менеджменту на підприємстві.

Форми реалізації функцій менеджменту і заходів щодо їх реалізації, надають можливість максимально урахувати вимоги до інвестиційних проектів підприємств на кожній стадії життєвого циклу проекту так і підприємства. Це необхідно, оскільки діяльність підприємств аграрної промисловості дуже складна, а результати фінансової діяльності підприємств промисловості мають вплив не тільки на економіку регіону, а й держави в цілому. Постійна реалізація функцій менеджменту на стадіях інвестиційного процесу дозволяє більш чітко структурувати етапи процесів, вимоги і завдання підприємств, реалізувати місію і досягти економічних цілей підприємства, раціонально використати фінансові ресурси. Тому виникає необхідність у комплексному й постійному здійсненні управлінських заходів на кожному з етапів життєвого циклу інвестиційних проектів підприємств з використанням всіх функцій менеджменту. З цієї метою потрібна система організації внутрішнього моніторингу інвестиційної привабливості аграрного підприємства.

Висновки. Інвестиційна привабливість підприємства залежить не тільки від точного, своєчасного та емного інформаційного супроводження інвестиційної діяльності підприємства, що дозволяє здійснити ПР технології, а й від швидкості виявлення причин негативного впливу зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства й адекватності реагування на ці причини. Для своєчасного виявлення проблем підприємства, прогнозування і змін умов зовнішнього середовища, адекватності й ефективності менеджменту, оцінки внутрішніх змін, що відбуваються в структурі інвестиційних і аграрних процесів підприємства доцільно здійснити моніторинг інвестиційної привабливості підприємства.

Джерела та література:

1. Селіверстова Л. С. Вдосконалення системи корпоративного управління : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.01 : [Електронний ресурс] / Л. С. Селіверстова; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К., 2005.
2. Дудка Т. В. Вимір та оцінка інвестиційної привабливості підприємств харчової промисловості : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 : [Електронний ресурс] / Т. В. Дудка; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса, 2007. – 19 с.
3. Гринів Т. Т. Державне гарантування іноземного інвестування в машинобудуванні : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03 : [Електронний ресурс] / Т. Т. Гринів; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Л., 2007. – 24 с.
4. Чентуков Ю. І. Залучення іноземних інвестицій у промисловий регіон : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.05.01 : [Електронний ресурс] / Ю. І. Чентуков; Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2003. – 19 с.